

دَ پښتو په تاريخ ڪتبي په اول ٺحل
دَ قرياني دَ اهم مسائلو بيان په شعرونو ڪتبي

مسائل دَ قرياني

ليکوال

مولانا احمد علي مرداني

ناشر

اسلامي ادبي ٽولنه

يونيررسٽي روڊ مردان

0312- 9818511

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلٰی النَّبِیِّ الْاَمِّیِّ

تمہید

پہ نامو کنبی چي عظیمہ بنہ نامہ ده
ابتدا مہي دي کتاب کنبی ورسره ده
دَرحمت دَبرکت پہ ژوند سبب دے
ہغہ نوم حُسن بُکلا دَهر مکتب دے
ابتدا مہي دَاللہ پہ نوم کتاب کنبی
دَبرکت دَپارہ لیکم پہ دي باب کنبی
ورپسي پہ مصطفیٰ ﷺ لیکم سلام
دَرحمت سیوری پہ مونپرہ دے تمام
بیادرو ورسره لیکم خامخا
نوم چي راشی هرکله دَمصطفیٰ ﷺ
تذکرہ ورپسي کوم دَصحابہؓ
هر عمل زة یسادوم دَصحابہؓ
تابعینؓ بہ رانہ ہیخ کله هیرنشی

بہترین بہ رانہ ہیخ کلدہ ہیرنشی
ورپسی زمما آغلاز ددی کتاب دے
ہریو حرف ئی قیمتی دے لاجواب دے
چی دولت لری دُنیا کنبی د اسلام
خامخامنی ہغہ تمام احکام
یو حکمونو کنبی حکم دَقریانی دے
بنتہ سبق پہ کنبی موجود د زندگی دے
پہ حکمونو کنبی چی حکم قریانی دہ
طریقہ د ابراہیم عظیم نبی دہ
طریقہ د محمد رسول اللہ ﷺ دہ
بہترینہ طریقہ دہ بنتہ اعلا دہ
طریقہ د صحابہؓ، د ہر امام دہ
قدر مندہ د دُنیا پہ ہر مقام دہ
مذہبونو کنبی ددی اثر ہم پروت دے
تاریخونو کنبی ددی اثر ہم پروت دے
ہر ملت کنبی خہ نہ خہ ددی وجود شتہ
رضا دی سرہ ہر خواتہ د معبود شتہ

.....

دَقریبانی ابتدا

کتا بونو کتبی لیکلی دَ تاریخ دی
بیان ونه مالوستلی دَ تاریخ دی
دالیکلی علماء ددی اُفت
واقعه بیانومه حقیقت
دوه تُمامن وو دَ آدم علییه السلام
په وطن وو دَ آدم علییه السلام
خبردار شه دیو نوم په کتبی قابیل و
دویم یادشوی په نامی سره هابیل و
اختلاف راغی ددوی مینخل کتبی یو نخل
نودوی خپل مینخ کتبی اُوگر نخلو حل
دَ خپل مال نه یو حصه به مونرِ قربان کرو
مخامخ به ئی مولا ته په میدان کرو
فیصله به مونرِ کتبی اُوکری رب مولا
چی په حقه بانندی نخل دی په دنیا
دواړو مخکتبی خپل مولا ته کرل خیزونه
اوس دَ چا به قبلوی رب عملونه

قابیل ورنندی کرہ دَ فصل یو حصہ
 غوبنتل دہ پیہ خیلہ حق کبھی فیصلہ
 ہابیل ورنندی کرہ یو سخی خالق مولاتہ
 بیسا اوجت کرل دوی لاسونہ خیل دُعَاتہ
 دوارہ وو پیہ انتظار دَ فیصلہ
 ولاربت تہ پیہ دربار دَ فیصلہ
 ناگھانہ لہ اسمانہ راغے اُور
 دا پیہ حکم لہ رحمانہ راغے اُور
 خنناور شود ہابیل ایرہ ایرہ
 ورسرہ دَ مولا اوشوہ فیصلہ
 داساعت شولو گویا ہلتہ ہابیل
 ورتہ غور نیولو وونزدی قابیل
 مولا کرے زما حق کبھی فیصلہ دہ
 تالیدلے پیہ میدان دغہ ایرہ دہ
 فیصلہ اوشوہ پیہ حق کبھی زما ورورہ!
 فیصلہ تہ دَ مولا پیہ غور اُوگورہ
 کتہ پیہ مانندی نن وار کوئے خہ ظلم
 یاپہ ماکتہ سخت گزار کوئے خہ ظلم

زہ بہ تاتہ درنزدی نکر مہ خپل لاس
 زہ ناکام نہہ یم عمل کنبی یمہ پاس
 د خپل ظلم بہ پہ خپلہ ذمہ دار ئی
 پہ ناحق قتل سرہ بہ گناہ گار ئی
 فیصلہ دہابیل حق کنبی ورورہ راغلہ
 فیصلہ دہابیل حق کنبی گورہ راغلہ
 ابتدا ئی لہ ہابیل نہ پہ دنیادہ
 قربانی قبول ئی شوی اول دا دہ
 دیر خوشحالہ ورسرہ شولو ہابیل
 بل طرف تہ نامرادہ شو قابیل
 ابتدا دقربانی لہ دی ساعت نہہ
 خان خبر ساتہ پورہ لہ شریعت نہہ
 دا احمدہ! مختصر ددی تاریخ دے
 دا احمدہ! معتبر ددی تاریخ دے

.....

دقربانی معنی او مفہوم

خپل خالق خوشحالوُل دی پہہ ایشار
 قربانی دغہ مفہوم لری ہر بار

حلالول دی ٹنناور پبہ شریعت کنبی
 مال دولت دی قریانول پبہ محبت کنبی
 دا مفہوم دَقریانی دلتہ کنبی عام دے
 شوی امر مسلممان تہہ دَاسلام دے
 قریانی کلہ نہ کلہ دَبچووی
 ددین زدہ کپرہ چہی کوی تسل دَ ورووی
 قریانی کلہ ناکلہ دَخپل ٹخان وی
 شہادت داسی مرگ هرخوا پبہ جہان وی
 قریانی دہ قریانی دا قریانی
 بنندگی دہ بنندگی دا بنندگی

.....

دَقریانی کولو اہمیت

فضیلت دا پبہ اسلام کنبی لری پیر
 دَاسلام پبہ شعائرو کنبی دے شمیر
 شریعت کنبی دا مالی دے عبادت
 بہترین بنہہ مثالی دے عبادت
 دلیدونہ پبہ دے پیردی ایاتونہ
 شتہ پبہ دے خبرہ پیرزیات حدیثونہ

د حدیث مبارک مفہوم

یسوہ ورخ دَ خورِ نبی ﷺ خورِو یسارانو
 تپوس اُوکرو خپل محبوب ﷺ نہ (شاگردانو)
 حقیقت دَقریانورانہ بیان کرے
 (بہ پورہ پورہ مونرِ پوہہ پہ جہان کرے)
 امے دَپاک اللہ رسولہ پیغمبرہ! ﷺ
 (مونرہ تپول ئی لہ ثواب یو ناخبرہ)
 پاک حضور ﷺ چھی ددوی ایلدہ طلب
 خپل اصحاب تہ شو پہ مینہ مخاطب
 داد ابراہیم نبی (بہہ) طریقہ دہ
 (روحانی سمہ دَپلارد دوی رشتہ دہ)
 ستاسو دوی سرہ دَپلار پہ شان رشتہ دہ)
 دَنبی خورِو یسارانو اُوکرہ سوال
 زمونر دَ کنبی خہ حصہ دہ (کال پہ کال)
 مونر دَ پارہ پہ کنبی خہ برخہ نبی ﷺ دہ
 دا چھی دلتہ کنبی زمونرہ قریانہ دہ
 پاک رسول ﷺ ورتہ (بسکارہ) ورکرہ جواب
 یو نیکی دَ ہر ویختہ بدل ثواب

بیساتپوس اُوکِرْہَ دَ پَکِ نَبی ﷺ دوستانَو
 دَ ویختو بے خہ وی حکم دَ گدیانو؟
 دغہ حکم دے دَ ھر ویختہ ثواب
 یونکی بدل ئی دے پے ھر یو باب
 دامفہوم دَ یو حدیث نہ نقل شوے
 حق معلوم دَ یو حدیث نہ نقل شوے
 ترمفہومہ دغہ یاد ساتھ دُنیا کنبی
 خہ کمی بیشی کہ وی زما وینا کنبی
 نور کہ غوارے خہ تفصیل عالم لہ لار شہ
 حکم نہ بے تبدیل عالم لہ لار شہ
 پے الفاظو دَ حدیث بے تا خبر کری
 مستحق بے خان دَ اجر برابر کری

.....

دا دَ چا طریقہ دہ؟..... نظم

طریقہ دَ محمد خیر البشر ﷺ دہ

قربانی چہی دا موجود پے لراو بردہ

دا سنت دَ ابراہیم علیہ السلام دی

انوارات ئی دَ دُنیا پے ھر مقام دی

نور رنہا دَ ہر یو کو ردا دَ سحر دہ
 طریقہ دَ محمد خیر البشر ﷺ دہ
 دَ حضرت اسماعیلؑ دادی ہول یادونہ
 چا کتلی کتہ وی غت غت کتابونہ
 پردہ ستا ولے پرتہ دے پہ نظر دہ ؟
 طریقہ دَ محمد خیر البشر ﷺ دہ
 دَ حضور ﷺ شکلی سیرت کنبی دا موجودہ
 دَ حضور ﷺ دے شریعت کنبی دا موجودہ
 ستا وینا احمدہ! حق دہ معتبر دہ
 طریقہ دَ محمد خیر البشر ﷺ دہ

.....

وخت دَ قریانی

دَ لیس تاریخ نہہ پیس ترد و لسمہ
 خامخا بہ قریانی پہ کنبی کو مہ
 کہہ توفیق رالہ مولا ذوالجلال راکرہ
 مال ٹہی دومرہ قریانی لہ حلال راکرہ
 پہہ لسم ذی الحجہ غورہ قریانی دہ
 دغہ حکم دَ اسلام دے ستا مرضی دہ

د لسم تاريخ نه پس يووولسمه
 غوره بيا دغه نيټه ده ياد ساتمه
 بيا جائز په دولسم تاريخ رواده
 قرياني د ابراهيم نبي⁴ ادا ده
 نقل کي پري د نبيانو اداگانې
 د اسلام د شريعت دى رنځگانې
 اسماعيل⁴ د ابراهيم د ژوند حصه ده
 د پلار څوي د ژوند عظيمه نمونه ده
 هر حصه د شريعت بنسټ نوراني ده
 د ورور خيال ساتل اصل مسلماني ده
 پوره درې ورځې دوه شپې د قرياني دى
 عبادت لسه غوره دا په زندگي دى
 دغه حکم طريقه د صحابه⁵ ده
 په محشر کښې د دې کار لويه بدله ده

.....

نصاب دَ قَربانِي (مختصر بيان)

چې مالک وى د ووه نيمو ټولو سرو څوک
 يا مالک وى د مخصوص رقم پيسو څوک

دَ دوہ نیم پننخوس چاندي کتہ خوک مالک وی
 دَ روپو دومره دَنقدي چي خوک مالک وی
 یا مالک دَ تجارت چي وی دَ مال
 دا نصاب پوره پوره ساتی سنہبال
 رسیدلی چي نصاب تہ دغہ مال وی
 دَ سرہ چي ذخیرہ ، محفوظ سنہبال وی
 واجب دہ باندي اختر کتھی قریانی دہ
 دَ اسلام پتہ تہول پوره دازندگی دہ
 .....

مالک دَ نصابخوک دے ؟ (تفصیلی بیان)

چي مالک وی غتہ اختر کتھی دَ نصاب
 خان دي پوہہ کپری پتہ دي پوره حساب
 ہلہ دَ باندي لازم پتہ قریانی وی
 دَ نصاب مال ورسرہ چي یقینی وی
 سرہ ووه نیم تولي نصاب پتہ ہر قدم دے
 دا کامل نصاب اول پتہ دي عالم دے
 یا دوہ نیم پننخوسہ سپین لری دُنیا کتھی
 یا مالک تہي دَ رقم وی پتہ سودا کتھی

ورسره کتہ یساوی مال دَ تجارت
 مقرر نصاب تہہ رسی ئی قیمت
 دَ سرو سپینو بل دَ مال شولو نصاب
 ہغہ مال چہی تجارت کینی وی حساب
 خلورم چہی دَ نصاب پورہ قیمت وی
 ورتہ ہیخ قسمہ ددہ نہہ خہ حاجت وی
 دامالدار دے پے مالدار دہ قریانی
 کلہ پاتی لہہ ہونہ یار دہ قریانی؟
 قریانی کینی نصاب ہغہ معتبر دے
 کوم نصاب دَ سرسائی چہی مقرر دے

.....

دَ وجوب شرطونہ

مسلمان کتہ نارینہ یازنانه وی
 ورسره چہی دَ دولت مخصوص حصہ وی
 دَ نصاب چہی مساوی لری خوک مال
 داعمل دہی یو خیل دہی کوی ہرکال
 چہی پے عقل بنہہ پورہ وی برابر
 مجنون نہہ وی پے دُنیا ہغہ بشر

نہہ مہاشوم وی داسی وائی علماء
 پیوخ ببالغ وی سبق بنائی علماء
 مسافر نہہ تپوس نیشته آخرت کبھی
 دغہ شتہ پہ ہر مقیم پہ شریعت کبھی
 پہہ غلام بانڈی واجب نہہ دہ دُنیا کبھی
 نیشته نیشته دے ہیخ شک زما وینا کبھی
 ورتہہ وایو مونہر عمل دَقریانی
 دا شرطونہہ دی تہول تل دَقریانی

.....

دَقریانی مقصد

دَمولارضا مقصد دَقریانی دے
 دامقصد زمونہر تمام دَزندگی دے
 کامیابی دَآخرت پہہ دی مقصود وی
 بس راضی ورسره مونہر نہہ چہی معبود وی
 دَجننت حصول مقصد ئی دَعالم دے
 قریبانی والا چہی دا ابن آدم دے
 دَتقویٰ حصول مقصد لری مدام
 قریبانی پہہ ہر طرف پہہ ہر مقام

دامق صد دَقریانی احمدہ! تہول
دامق صد دَبندگی احمدہ! تہول

.....

دَقریانی فائدی

دُنیایا مینہ پے دے سرہ ختمی پری
تعلیق دَآخرت سرہ جو پری پری

ہم پے خیلہ ہم پے بل کوی خوراک

داسی دلتہ کتبی دے تل کوی خوراک

پے صدقہ کولوزرونہ بیدار پری
تعلیق دَآخرت سرہ جو پری پری

ٹخان دَرب پے ہریو حکم قریانول وی

خیلہ ٹخان پے خیل عمل سرہ درونول وی

دَالُہ پے دے عمل سرہ خوشی پری
تعلیق دَآخرت سرہ جو پری پری

سخاوت راپیدا کی پری پے مالدار کتبی

اطاعت راپیدا کی پری پے مالدار کتبی

دَبخل لارہ پے دے سرہ بندی پری
تعلیق دَآخرت سرہ جو پری پری

قربانی سرہ دیر خلق پہ روزگار شی
داسی دیر شتہ پہ دے ورخو کنبی مالدار شی
دانظام دَپاک اللہ پہ دے چلی پری
تعلق دَآخرت سرہ جو پری
طلبہ سرہ امداد کی پری ہر خواتہ
علماء سرہ امداد کی پری ہر خواتہ
مدرسوتہ چہی خرمنی راغونہ پری
تعلق دَآخرت سرہ جو پری
یاد یتیم وی ہر مالدار تہ دغہ وخت
یاد یتیم وی ہر ہونہ پارتہ دغہ وخت
پہ امداد یتیمان دیر خوش حال پری
تعلق دَآخرت سرہ جو پری
بہ بہ ہر طرف تہ عام وی خوارا کونہ
بہ بہ بیہ ہر مقام وی خوارا کونہ
خناور، برہ مارغان پہ کنبی مری پری
تعلق دَآخرت سرہ جو پری
ذریعہ دَمحبت دا قربانی دی
وسیلہ دَمحبت دا قربانی دی

غوبڻي خپلو ڪنڀي چي ڪله تقسيم ڀري
 تعلق دَ آخرت سره جوڙي ڀري
 دَ حرص ماده چي عام پنه هر طرف ده
 دافاسد ماده تمام پنه هر طرف ده
 ورو ورو ڏي سره ليه زړونور خستي ڀري
 تعلق دَ آخرت سره جوڙي ڀري
 ڀيري ڀيري دافائدي دَ قرباني دي
 نمونسي احمدده! دادَ بندگي دي
 رنگور زړونه تل پنه ڏي سره رغي ڀري
 تعلق دَ آخرت سره جوڙي ڀري

دمعترضينو اعتراضات

دَ شيطان ڪار اعتراض ڏي وسوسي دي
 گمراه شوي دلته خلق ڀير پنه ڏي دي
 اعتراض ڪول چي ڏي ڪنڀي ڇه حڪمت ڏي؟
 دالاخننگه پنه ڏيا ڪنڀي عبادت ڏي؟
 رنگ پنه رنگ اعتراضونه دَ ڪفار دي
 حقيقت ڪنڀي دوي دَ زړونو ٽول بيمار دي

شرعی حکم کنبی دَ عقل دخل نہ وی
بہی لہ سوچہ شرعی حکم منل نہ وی
دَ مولا پہ ہغی حکم کنبی خہ راز وی
بیان شوی کہ پہ ہر قسمہ انداز وی
سترگی پتہی کپی منی حکم ہونہیار
شک کول پہ حقیقت کنبی دے انکار
ناروا دے اعتراض پہہ شریعت
اعتراض دے پہہ مولا رب العزت
ناروا ہر اعتراض پہہ قریانی دے
نہہ عمل زمونہرہ دا دَ زندگی دے
دا چہی مونہرہ سرہ موجود دے دین پہہ نقل
دا تلم نہہ زہ احمد علی پہہ عقل
دینہ پہہ پتہو سترگوزہ منم تمام
گواہان دی اوسی دلتہہ خاص او عام

.....

قریانی دَ چا یاد راتازہ کوی؟

قریانی کنبی دی یادونہہ دَ نییانو
پورہ خان خیرساتی . مسلمانونو!

دا دَ حضرت ابراہیم بنسہ طریقه ده
دا دَ حضرت اسماعیل دَ ژوند حصه ده
طریقه دَ محمد خیر البشر ﷺ ده
ذریعه دَ کامیابی په لراو برده
دَ نبی ﷺ بنسہ دَ دوستانو طریقه ده
دَ نیکانو صالحانو طریقه ده
امامان په دَ عمل باندي خوشحاله
مسلمان په دَ عمل باندي خوشحاله
دا واجب په هر مالداره مسلمان ده
دا ثابتسه لسه حدیثو، لسه قرآن ده
صحابه دَ عمل دی گواهان
گتبه، گتبه په کبني نیشته هیخ تاوان
دَ غریب انسان په دَ سره مدد وی
ورسره دَ هغی کس رنہ الحاد وی
دا هرڅه به وزن کیږی په میزان
قربانې چې دا څه وی په دَ جهان
اے احمده! بنسہ عمل، بنسہ عبادت دے
نقل ډیر ئی دَ کولو فضیلت دے

قریانی زمون پرہ دَ نبی ﷺ طریقہ

دا چہی کرے دل تہ کنبی نن خاص او عام دہ
 طریقہ دَ ابراہیم علیہ السلام دہ
 دَ حضور ﷺ دَ پالی سیرت نہ دا ثابتہ
 دَ ولیانہ دَ اُمت نہ دا ثابتہ
 دا عمل دا طریقہ اعلا اعلا دہ
 آخرت دَ پیارہ دغہ نور نہا دہ

.....

دَ قریانی مخصوص عناور

قریبانی پہ اُوبسی ، اُوبس او پہ غوا کیبری
 پہ غوئی ، پہ ہریو میخی سنہا کیبری
 پہ چیلسی او پہ چیلسی سرہ روادہ
 قریبانی پہ گدی ، گدی سرہ ہرخوادہ
 نور کتہ ہرخومرہ خائستہ وی قیمتی وی
 خوروا پہ ہغی کلہ قریبانی وی؟
 اُوسے ہرخومرہ کتہ بنکلی دہ خائستہ دہ
 خو ثابتہ قریبانی کنبی دغہ نہ دہ

حلال ہر شو مرہ کتہ نور تہول ٹنناوردی
 ناروا پتہ قریانی کینی سراسردی
 ٹنناوردی کتہ ہغہ برہ تہول خصی وی
 ورسرہ ہغہ نور زیات بتہ قیمتی وی
 ٹککہ غورہ قریانی دَ ہر خصی دہ
 شریعت کینی قریانی دا قیمتی دہ

.....

عمرونہ دَ خاروو

پتہ دوہ قسمہ ٹنناوردی قریانی وی
 تالیبدلی بتہ دا تہول پتہ زندگی وی
 ٹتہ وارہ دی ٹننی لوئی دی ٹنناوردی
 عمر تہول ولتہ دے دلتہ مقرر
 گدہ ، گد ، چیلے ، چیلے ، پورہ دَ کال
 قریانی کینی مسلمان دی کوی خیال
 دوہ کلونہ بتہ پورہ دَ غوا ، غوئی دی
 دا عمرونہ دمیخے ، سننیا قوی دی
 پنٹخہ کالہ عمر شرط دیاوہن دَ پارہ
 پتہ دی شرط سرہ دی کرپہ اُونبہ تیارہ

تہول وارہ دَقریانی چہی ٹخنناوردی
قریانی کبھی دوی کافی لہ یو بشردی
دَیوتن پے دے سرہ قریانی کیہری
دوی کبھی ہیخ کلہ بل خوک نہ شریکیہری
دویمہ دلہہ دہ دَغتہو ٹخنناورو
پے نصیب وی قریانی دَبختورو
ٹخنناور غبت پے شریکہ حلالیہری
ووہ حصی پے کبھی پورہ پورہ جوہریہری
ووہ نہ زیات شریکان دلتہ روا نہ دی
ووہ نہ زیات پے جہان دلتہ روانہ دی
پے کبھی ووہ تنہ ہرخواتہ شریکیہری
خلق کم کتہ وی نوہم قریانی کیہری
شرط پے کبھی دے چہ حصہ نہی کاملہ
نہ شے ورورہ! پے کبھی ہیخ کلہ غافلہ

.....

.....

.....

دقربانی د خارو و عیبونہ

.....

خلور قسمه عیب دار خناور ؟....

زیات شل / گدہ خناور

چہی بیکارہ ئی تلل گدہ وی پے خپل کور
قربانی لہہ خناوری آتہوہ نور
چہی لہ نہہ وی بےہ دیسر گدہ وی خناور
چہی پمت نہہ وی دغہ عیب لہہ یو بشر
قربانی ورسرہ دلتہہ روانہہ ده
دمولا ورسرہ دلتہہ رضاناہہ ده

پوند خناور

بل چہی پوند وی بےہ بیکارہ پے لراو بر
ورتہ نہہ بیکاری ہیخ خہ ہم پےہ نظر
قربانی ورسرہ ہیخ کلہ نہہ کیپری
خناور چہی کلہ تہہ وینہی خرخیپری

دیر زیات بیمار عَناور

عَناور پوره بیمار پے قریانی کنی
حلالول نہ دی پکار پے قریانی کنی

دیر کمزوری عَناور

ورسره چہی دیر کمزوری پے جہان وی
تیش ہلوکی پے نظر چہی دَ انسان وی
عَناور چہی دا لرونکی وی صورت
ناروائی حلالول دی دا ساعست
دا خلوور قسمہ راغلی یو حدیث کنی
ماپہ غور سرہ لوستلی یو حدیث کنی
بیچ لہ دی نہ خامخاشہ قریانی کنی
قریانی چہی کوئے ، خیلہ زندگی کنی
شتہ دے نور ، چہی ناروائی قریانی دہ
لہ حکمت دَ احمد پکے شاعری دہ

.....

.....

....

دَ حاروی دَ مختلفو حصو

پہ قربانی کنبی شرعی حکم

.....

سترگی

چہی پہہ دوارو سترگو و پوند وی ٹنناور
قربانی دے پہہ دی نہہ کوی بشر
کہہ پہہ یو سترگہ وی پوند ہم ناروا دے
چاا خستی ٹنناور کہہ دلتهہ دا دے
چہی پیدا شی بی لہہ سترگو پہہ جہان
جائز نہہ دے قربانی لہہ دا حیوان
چہی پہہ سترگو وی بیمارہ ابدی
قربانی ورسره ٹنگہ بہہ کوی ؟
چہی پردی لری پہہ سترگو دَ نظر
ورسره قربانی نہہ کوی بشر
لہہ کمی کہہ راشی خیر دے پہہ نظر کنبی
ٹنناور دغہ حلال کرہ غتہ اختر کنبی

ورسره روا هرخوا اته قرياني ده
 شريعت کتبي گرانى نيشته ، اسانى ده

.....

غور / غورونه

بې له غوره يا غورونو چې پيداشي
 قرياني ورسره کله به روا شي
 هميشه داناروا دى قرياني کتبي
 حلالول د غت اخترپه خوشحالي کتبي
 چې غورونو کتبي سوري دريمه حصه وي
 څنگ به ستاد حلالولو فيصله وي ؟
 چې حصه دريمه کت شوي د هر غور وي
 قرياني چې کړي ورسره هغه تگ وي
 صورتونه قرياني کتبي داممنوع دى
 غت عيبونه قرياني کتبي داممنوع دى
 د څاروي کله وي واره واره غورونه
 قرياني کتبي د څارونو دى عيبونه
 قرياني ورسره هرخوا اته روا ده
 د اسلام د شريعت فيصله دا ده

کہہ خہ لہ شان وی کمی پبہ خناور کنبی
 قریانی ورسره کیپری لراو بر کنبی
 لہ کتہ وی یاسوری لہ وی غورونہ
 فیصلہ دَروا لیکی کتابونہ
 ورسره قریانی کیپری ہر طرف تہ
 دانسان غارہ خلاصیپری ہر طرف تہ
 کہہ کتہ شوی وی غورونہ پبہ ولاپہ
 پبہ دہ خیلہ خلاصولی شے تہ غارہ
 کہہ پبہ اُور چا داغی کپی وی نو خیر دے
 کہہ پبہ کور چا داغی کپی وی نو خیر دے
 قریانی ورسره دلتہ کنبی روا دہ
 داسلام دَشریعت فیصلہ دا دہ

.....

خکر

مات چہ کلہ خناور کپی دَسر خکر
 کہہ لہ ویخ نہ دغہ خکر شی رابہر
 نہ دے نہ دے روا دا پبہ قریانی کنبی
 حلال نہ کپی درنہ دا خوک کورنہ کنبی

کتہ اُثر ئی سرتتہ نہہ وی رسیدلے
 برہ برہ پیاس لہہ سر وی غرٹھیدلے
 ورسره قریانی کولے شے هر خواتہ
 مسئلہ دغہ کرہ وړاندې هر مُلاتہ
 چہی پیدا شی بی لہہ خکرہ ٹخناور
 قریانی دی ورسره کوی بشر
 دَ خکر دریمہ کہ حصہ وی غرٹھیدلے
 قریانی ورسره دلتتہ شے کولے
 دَ خکر پتہ کتہ غرٹھیدلے پہ جہان وی
 ٹخاورے بیچ ئی لہہ ضررہ لہہ نقصان وی
 ورسره قریانی کیپری هر طرف تہ
 دَ انسان غارہ خلاصیپری هر طرف تہ

.....

غائبونہ

دَ خاوری چہی اُوغر ٹھیرپی تہول غائبونہ
 پیاتہی دہ نہہ شی وابنہ ، تہول خورا کونہ
 قریانی پہہ دی خاوری باندي نہہ کیپری
 نادانان دی چہی پہہ دی ہم نہہ پوھیپری

دَ خاوري چي اُوغر خيږي خه غابنونه
 گياگاني خورل پريږدي نور خيزونه
 حلالول دا قرياني کبسي ناروا دي
 بښه بښکاره دَ شريعت حکمونه دا دي
 چي پيدا شي نه ئي غابن نه وي غابنونه
 ورتنه گران وي دَ جهان خورل خيزونه
 قرياني هم دي حالت کبسي ناروا ده
 فيصله دَ شريعت بښکاره صفا ده
 دَ خاوري که اُوغر خيږي خه غابنونه
 ورتنه گران نه وي خورل په ژوند خيزونه
 په خوراک سره غټيږي بښه خريږي
 قرياني په دي خاوري سره ستا کيږي
 که دا خله ئي له غابنونو نه صفا وي
 له کوم وخت نه چي خاروي اخستي تا وي
 خو خوراک هغه کولې په بښه شان شي
 داروا حلاليدوتنه په ميدان شي
 قرياني ددي روا په هر قدم ده
 دستياب که چرتنه دا په دي عالم ده

ژبہ

چھی لہہ ژبھی نہہ محروم غبتِ ثناوروی
 قریبانی ٹھی ناروا پبہ لراو بروی
 پہہ دھی شرط ورتہ خوراکِ چھی کلہہ گرانوی
 ورسره کمزوری شوی کتہ حیوانوی
 قریبانی ددی خاوری بیاروا نہہ ده
 داسلام دشریعت بیارضانا نہہ ده
 نوردی ہغہ ثناورپہ کائنات کبھی
 ژبھی کت لری . نہہ وی خہ مشکلات کبھی
 ژبہ کت لری محروم لہہ خوراک نہہ وی
 جائز نہہ وی . نوبل حکم بہہ ٹھی خہ وی؟
 پہہ ورو ورو خاروو کبھی گنجائش شتہ
 قریبانی کبھی امتحان شتہ آزمائش شتہ
 کہہ خوراک کپری ، ژبہ نہہ لری روا دی
 دا حکم ونہہ داسلام تمام رنہادی

.....

خپي

چي په خپو باندي وي شل كله روادے
 دستياب خاورې كه دلته كنسي نن دادے
 ديو خپي نه كه محرومه په دنيا وي
 حاكم ده سره تـرـلـسي نـاروا وي
 په دريو خپو باندي چي تلل كوي په لاره
 ناروا ده قـرـبـانـي چي وي بيمـاره
 خه لږ گڼه كه وي روان نو دغه خير دے
 خه لږ گڼه كه وي حيوان نو دغه خير دے
 شريعت كنسي سختي نيشته چا دپاره
 نه ده سخته ، نه ده نرمه ددين لاره

.....

لكي

دلکي دريمه حصه چي كله كت وي
 گريدلے دلکي كه خه لږ پست وي
 خير دے خير دے قرباني په دغي کيږي
 كه خواروي درته بس دغه ملاوږي

پہ لکھی چھی وی بونڈی لہ نیمی زیاتہ
خامخا دا بدی بیکاری تل لہ شاتہ
پہ دے کلدہ قریانی دلتہ روا دہ
مسئلہ دَ شریعت دغہ صفادہ

.....

تی

چھی اُوج شوئی دَ خاوری د پیو تھی وی
قریانی بہ روا خنگ دلتہ پہ دے وی
پہ خلو رو کبھی کتہ دوا اُوج وی د غوا
قریانی پہ دے کیدے نیشی روا
کتہ د میخھی تی د پیو دوه خراب شی
ناجائز پہ قریانی کبھی بہ حساب شی
دغہ حکم د هر غت لوٹہ خناوردے
هر هو بیبار سرپی پوره پوره خبر دے
پہ دوه تیو کبھی یو خراب کتہ د چیلے وی
سلسلہ ورسره بنندہ چھی د پیی وی
قریانی ورسره نہ کیبری انسانہ!
دا خبرہ دہ لہہ مخکبھی راروانہ

دغہ حکم دے دگدے شریعت کنبی
خیال کوہ چہی دا حلال نہ کرے غفلت کنبی

.....

لیونی

نہ پوہی پری پہ خوراک چہی ٹھناور
مجنون وائی ورتہ دلتہ ہر بشر
حلال نہ دے قریانی کنبی یو بشر لہ
ثواب نیشتہ پہ دے دلتہ لراو بر لہ
ناروا ورسرہ دلتہ قریانی دہ
چہی ئی غوبہہ نقصانی دہ نقصانی دہ

.....

خاربن

چہی پہ تن ئی لگیدلے وی خاربن
بدرنگ کرے ئی تن بشکلے وی خاربن
ورسرہ کمزوری شوی دا خاوری وی
قریانی روا بہہ دلتہ ٹنگ پہ دے وی

.....

خنثی

نہ چہی نرووی نہ مادہ وی کلہ بنہ وی
دا بہ ستا دلته کنسی خوبش ورورہ! پہ خہ وی؟
ناجائز ئی قریبانی دہ ہر بشر لہ
ناجائز ئی قریبانی دہ لراو بر لہ

.....

کمزوری

چہی پہ تن وی ڍیر کمزوری خنناور
تش ہلوکی پہ کنسی بنکاری پہ نظر
جائز نہ دہ قریبانی ورسرہ دلته
ممکن نہ دہ خوشحالی ورسرہ دلته

.....

مکروہات دَقریانی

چہی قدرت پہ جفتی نہ لری خاوری
مکروہ دی کتہ چرتہ داخلووی
خاروی ہغہ چہی بیمارہ وی تویپری
قریبانی پہ دہی مرض مکروہہ کیپری

دَ بچو رارپو چسې نسه لري طاقبت
 مکرهه ئسې دی مکرهه پسه دي اُمت
 ورله داغ چسې ورکړے شوي وي دُنیا کنبې
 قرياني ئسې مکرهه دلته ده هرخوا کنبې
 چسې غلانه خه کنبې ئسې پي نه پيدا کيږي
 بي لسه عيبه کله کله ملاويږي
 قرياني ئسې ده مکرهه هر يو بشر لسه
 دا پيغام حق مسئله يوسه هر در لسه
 خاوري هغه چسې بچسې ورسره وي
 چيلوکي ، کتبي يا سخې ورسره وي
 قرياني ددي خاوي هرخوا مکرهه ده
 قرياني ددي خاوي صفا مکرهه ده
 که خاوري دَ قرياني گډه ، چيلې وي
 ډيره لنډه ورسره وروستولکي وي
 دا حالت د کراهت دے قرياني کنبې
 قريانول که دغه غواړے خوشحالي کنبې
 چسې ډير کونړ نه وي خاوري قرياني کيږي
 قرياني په دغې عيب مکرهه کيږي

قریبانی ئی ده مکروه هر مسلمان له
 قریبانی له که چار اوستو میدان له
 تل هغه خاروی چي ئی په خلودر خپو ئی
 بل چي گُده په یوه خپه وی ئیناور
 اخلی دې سره قدم په لراو بر
 ورسره قریبانی کیږی دا حیوان
 قریبانی د پاره دا په هر میدان
 بینائی که وی کمزوری د خاروی
 که وی لږه ، بیادې دا حلالوی
 کراهت سره ددې قریبانی کیږی
 ذمه دې سره د هر بشر خلاصیږی
 چي ئی لږ غور ئی کت شوی یالکې وی
 یا نظر ئی ئی لږ کم وی نور په ئی وی
 کم له دریمې حصې نه چي کله لم وی
 قریبانی لره جائز په هر قدم وی
 کراهت په دې خیزونو په کنبی شته دے
 راضی خو ک چي د خپل دین په فیصله دے
 غور خو لی چي ئی ئی لږ وی غایبونه

خو کم نسه وي ورسره ئسي خوارا کونسه
 حلالول ئسي دي جائز په قرياني کتبي
 کراهت ورسره شته په خوشحالي کتبي
 ليونسي بل ځنناورپه لږ مقدار
 چي خوراک نه پاتسي نسه وي کوي کار
 دامکروه په قرياني کتبي لراو برله
 دامکروه په قرياني کتبي هر بشر له
 اخته شوي په خارش حسين حيوان
 په وجود چي وي مضبوط نسه په جهان
 مکروه دا په قرياني کتبي حلالول دي
 دا حکمونه د اسلام د مذهب ټول دي
 لږ کتې شوي که غوړونه د حيوان وي
 حلالول دغه په مکروه په هر انسان وي
 چي له دريمي حصي نه په مقدار کم وي
 هلته دلته حلالولوته به سم وي
 چي له دريمي حصي نه په مقدار کم وي
 د خاروي غوړ که څيرلي په عالم وي
 قرياني ورسره هر خواته مکروه ده

ده پتہ معلومہ ہر چاتہ مکروہ دہ
 چہی پہ سترگو کنبی ئی گاتہی وی بہینگا وی
 مکروہ دے ، کتہ خاوری ہر خومرہ اعلا وی
 دَگدہ، گدی صفا تہول کتہ وی بدن
 ویختہ نہ لری صفا ئی وی بدن
 ورسرہ دَکراہت حکم مدام وی
 قریانی کنبی دغہ حکم بہ تمام وی
 ژبہ کتہ لری چیلہی چہی پہ دُنیہ کنبی
 چا اخستی وی کتہ دغہ پہ خطا کنبی
 بنہ خوراک کوی ، ورسرہ تیار پری
 دہ مکروہ ، خو قریانی پہ دغہ کی پری
 دغہ حکم دَہر گدہ، گدی مدام دے
 ناخبر لہ دہی خبرہ کتہ عوام دے
 ہغہ اوبن چہی پہ گندونو بانڈی پائی
 قریانی ئی دہ مکروہ ، علماء وائی
 لہر پہ تن وی چہی کمزوری ٹخنہ اور
 مکروہ دادی چہی حلال ئی کپری بشر
 دا چہی تیر شول مکروہات دَقریانی دی

مختلف دژوند حالات دقربانی دی

.....

خصی غناور قربانی کول

پہ خصی غناور کیہری قربانی
کوه دا کتہ ملاویہری قربانی
بہ صفت دے دغہ عیب نہ دے حیوان کنی
دا کتہ تاتہ شو ملاؤ پہ دی جہان کنی
قربانوی کنی قربانی دغہ دہ غورہ
حلالول ئی دی انسان لہرہ بہترہ

.....

دقربانی دذبحی آداب

چہی خاروی راغر ٹیدلے پہ میدان وی
بہ مضبوط نیولے ہر خواتہ انسان وی
بیالگیلوی دچہری پہ تیرہ کولو
تکلیف نہ وینی ہغہ ددغی ہولو
مخامخ ورتہ چارہ چہی تیرہ کیہری
پہ خاروی بہ خامخاتکلیف زیاتیہری

دَ انسان دغغہ عمل مکروہ دے ددہ لہ
 دے حیوان لہ تکلیف دے ورکوی خلدہ
 بل مکروہ دی چہی چارہ ددہ وی پسہ
 بنہ عمل شورو کوی چہی دے لہ گسہ
 پرپر دی دا انسان چہی دلته چارہ کلہ
 آلہ دا دذبحہی دے چہی کپری بدلہ
 عمل دغغہ دے مکروہ دہر انسان
 دا دذبحہی قریبانی پبہ ہر میدان
 بل مکروہ ، خرمین وبتل دی دَ حیوان
 چہی یخ شوی خاروی نہ وی پبہ میدان
 بل مکروہ دی سرکت کول لہ خناور نہ
 تل مکروہ دی سرکت کول لہ خناور نہ
 چہی یخ شوی خاروی نہ وی پبہ میدان
 داسہی نہ دے کوی دلته یو انسان

.....

دَقربانی دَ خناور نہ فائدہ اخستل

دلته ناستہ پبہ ہغہی سورلی کول
 بللہ دا پبہ کرایبہ دا ورکول

بوجہ پہ ملا ورتہ دُنیا کبھی کینسودل
پہی، ویختہ ئی لہ بدن نہ اخستل
چہی اخستی قریانی لہ دلتہ چاوی
کہ ادنیٰ وی ٹنناوراو کتہ اعلاوی
دامکروہ دی دامکروہ دی هرانسان لہ
دامکروہ دی دامکروہ دی مسلمان لہ

.....

خرمن، رسی او نور خیزونہ صدقہ کول
قریانی تہ چہی پہ غارہ دَچیلہی کپی
مستحب دی چہی خیرات دغہ رسی کپی
میخہ، غوا ورسره اوبن تپلہی کیپی
هرکلیہ چہی دا خاروی نن حلالیپی
نور خیزونہ چہی پہ تن دَقریانی وی
خیراتی وړکول پکار دی کتہ مری وی
خیراتی وړکول پکار ئی ہم خرمن ده
بیش قیمتہ دلتہ کبھی دغہ دانن ده
کہ تا خرخہ پہ دولت کپہ ددُنیا
خیراتی دغہ قیمت کپہ ددُنیا

صدقہ کول ورنہ واجب ددی قیمت دی
اخلی دا چہی مستحق ئی ہر ساعت دی

.....

خاروی دَ شپی حلالول

دامکروہ دی چہی خاروی حلال دَ شپی شی
دا عمل بے ئی لہر دیردَ خطری شی
داممکن دہ چہی تہول کت نہ شی رگونہ
او حرام شی ورسره حلال خیزونہ
دا عمل دَقریانی ٹکہ مکروہ دے
دا عمل تل یادوی ٹکہ مکروہ دے

.....

(ذبحہ) خلور رگونہ کت کول

گورہ گورہ ہمیشہ پے غور رگونہ
خامخابہ کت کوے خلور رگونہ
دَ حلقوم، مری پے خوا کنبی و دَ جین
دوہ رگونہ پے دُنیَا کنبی و دَ جین
کت کول ئی دی لازم پے قریانی کنبی

تالیسدلی بے وی دا پے زندگی کنبی

.....

غوبنہ

مستحب دی چہی دَ غوبنہی درہی حصہی شی
ورسره چہی تل خوشحالہ خیل پردی شی
یو حصہ بے ئی دَ کور شی قریانی کنبی
دا تقسیم ورنہ پکار دے زندگی کنبی
دویمہ برخہ بے تقسیم کری خاندان کنبی
خیل خیلوان چہی وی ددہ پے دی جہان کنبی
دریمہ برخہ دَ پردو غریبانانو
دا دَ تولو عاجزانو مسکینانو
دا تقسیم دے مستحب ہر مسلمان لہ
دا تقسیم دلتہ پکار دے ہر انسان لہ

.....

خرمن

خرمن حق دَ ہر غریب دے ورنہ ورکری
ہریو حکم اسلامی تہ بنہ نظر کری

مدرسو سرہ پیہہ دغی امداد کیہری
 خاکہ دی کنبی طالبان د دین اوسیہری
 مستحق کہہ دے خیلوان دی اول دوی دی
 مستحق کہہ گاونڈیان دی اول دوی دی
 تیمانولہ چہی ورکریے خوشحالہری
 خہ نہ خہہ ورسرہ غم ددوی رُوکیہری
 کہہ غریب دَمجلی کلی امام وی
 مستحق ہغہ ہرخوا پہ ہر مقام وی
 کہہ نوکرد چا غریب وی مستحق دے
 د امداد پیہہ دی خرمین سرہ لائق دے
 مصلہ تری جوړولے شے ہم خان لہ
 دا اوجولے شے خیل کور کنبی دسترکوان لہ
 کہہ پخپلہ ستا پکار وی دا جائز دی
 کہہ تہ غوارے پہہ دُنیا کنبی دا جائز دی
 مستحب دی دا خرمین ورکول بل تہ
 ہم پردولہ ئی ورکولے شے ہم خیل تہ

.....

.....

پہ گو مو عیبونو سرہ چہی قربانی پری نہ کی پری

دوہ قسمونہ دَعیبونو پہ جہان دی

پیژندل ئی ضروری پہ مسلمان دی

یو وارہ وارہ عیبونہ دُئی ساوی

خُناور و کنبی چہی دلته پہ ہرخواوی

داسی قسمہ چہی عیوب وی خُناور کنبی

قربانی ورسرہ کی پری لراویر کنبی

ورسرہ دَکراہت حکم مہدام وی

چہی خبر لہ خیلہ دینہ لہ اسلام وی

دویم قسم دَلوو لوو دے عیبونو

نقل کرے تہولو لوو کتابونو

چہی غت عیب وی زما ورورہ! قربانی کنبی

ناجائز دے ورتہ گورہ قربانی کنبی

جائز نہ دی حلالول ئی غت اختر کنبی

چا سرہ چہی وی موجود پہ لراویر کنبی

مجنون

دَ مجنون قربانی کیلہ ورورہ کی پری

پہ خوراک خُکاک خُناور چہی نہ پوہی پری

دامجنون دے داناقص دے ٹُناور
ٹُنگ بے دا حلالوی دلتے بشر
لیونتوب سره رُورُ کمرزوری کیری
ناجائز دے کٹے داتاتہ ملاویری

خاربن ولا ٹُناور

چھی پہ تن ٹھی وی خاربن کلہ روا دے
قربانی لہ کہه راوستے دلتہ چا دے
ورسره کمرزوری شوی ٹھی بدن وی
دا خاربن چھی لگیدلے ٹھی پہ تن وی
پہ ہیخ شان بہ روا نہ شی قربانی کبھی
کہ پہ تا بانڈی شی پینں پہ زندگی کبھی

روند

نہ پہ روند قربانی کیری پہ دنیا کبھی
چھی تانہ وینسی ولا وی ستا پہ خوا کبھی
دالوٹی عیب دے پہ خاروی کبھی نہ عیان
دا بہ ٹُنگہ قربانی کری مسلمان؟

کمزوری

چہی کمزوری وی پہہ تن ہم نسا روا دے
 قربانی لہہ چا اخستی کہہ نن دا دے
 پہہ کنبی بنکاری چہی دتن ئی تہول ہدیوکی
 پہہ کنبی بنکاری د بدن ئی تہول ہدیوکی
 روا نہہ دہ قربانی ورسره دلتہہ
 روا نہہ دہ خوشحالی ورسره دلتہہ
 پہہ وجود بانندی حسین خاورے پکار دے
 بنہ اعلا بنہ بہترین خاورے پکار دے

شل / گُلہ

نہہ د گُلہ خااری روا دہ قربانی
 کہہ اخستی دلتہہ تا دہ قربانی
 چہی قدم تہہ اوچتولے نہہ شی خپہ
 مکمل شلہ ئی وی دغہ حصہ
 قربانی ورسره کلہ روا کیہری؟
 پہہ گاونہ کنبی تا تہہ دا کتہ ملاویہری

غورِ غورِ وِونہ

غورِ چہی دریمہ حصہ کتہ دَ تخناوروی
لری دہی نہہ قریبانی کبھی ہر بشروی
پہہ دہی نہہ کیہری دُنیا کبھی قریبانی
کتہ ارزان وی پہہ سودا کبھی قریبانی

لکی

لکی دریمہ حصہ کتہ چہی پہہ جہان وی
ناجائز پہہ قریبانی کبھی دا حیوان وی
چہی حلال شی دَ ثواب پہہ نیت اختر کبھی
بیاتوبنہ شی ستادَ پارہ پہہ محشر کبھی

دَ پیو تی

چہی دَ پی رگونہہ بنند دَ تخناور شی
ناورا پہہ دہی نقصان پہہ لراو بر شی
دوہ تی بنند چہی دَ غلانخی وی دَ غوا
قریبانی کبھی ہیخ کلہ نہہ دہ روا
دغہ حکم دَ اُونبھی میخھی تمام
دا حکمونہہ دلتہہ تہول دی دَ اسلام

چھی پوتھی وی دچیلھی دپیو بنند
قربانی پبہ دھی بپہ نہ کپری عقلمند
دغہ عیب دے عیب نہ بچ اوسہ مدام
د حکمونو د اسلام کپہ احترام

خنشی

نہ چھی نراونہ مادہ وی نو خنشی وی
قربانی پبہ دھی سرہ بپہ خنگ روا وی
اتفق پبہ دھی دتولو علماء دے
خنش اور دغہ عیب دار دے نارا دے

پوزہ

پوزہ کپت لری چھی ہغہ خنشا اور
قربانی ورسرہ نہ دھی کپری بشر

غورونہ

چھی پیدا شی ورسرہ نہ وی غورونہ
نارا دے ، یاد ساتھ دغہ حکمونہ

تہی

تہی چہی کتہ دَ تخن اوروی ہنہ پہ سر
قربانی ورسرہ نہہ دہی کپری بشر
خن اور دغہ عیب دار تہول پہ جہان دی
ہنہ خبر لہہ دوی نہہ دل تہہ ہونہ یاران دی
د احمد وینا ورہ ہنہ مختصر دہ
خوت لیلو کتہی پہ تہول ہنہ برابر دہ

.....

.....

.....

.....

.....

..

دَ کتاب دویمہ برخہ

نظمنہ

.....

لوئی اختر دے اے ملگرو! راروان

لوئی اختر دے اے ملگرو! راروان

قربانی بہ پہ کینی وی پہ ہر مکان

طریقہ دَ ابراہیم علیہ السلام دہ

طریقہ دَ مُرسلا نو دَ امام ﷺ دہ

دا واجب دہ پہ مالدارہ مسلمان

لوئی اختر دے اے ملگرو! راروان

پہ مالدارہ لازم کرے شریعت دہ

لازم کرے پاک اللہ رب العزت دہ

دَوَالنُحُر دے بنیہ نکارہ واضح اعلان

لوئی اختر دے اے ملگرو! راروان

دَنصَاب برابر مال لری چہی خوک

پہ حساب برابر مالک لری چہی خوک

قربانی بیہ کوی بیہ اغہ انسان
لوئی اختیار دے اے ملگرو! راروان
یونصا بئی دَووہ نیمو تولو سرودے
حکم ہریو دَمو لا دَ خکلیدودے
بیہ پوہی پری بیہ دی دا تہول عالمان
لوئی اختیار دے اے ملگرو! راروان
بل دوہ نیم پنخوس دَ سپین زرو نصاب دے
یہا قیمت دَ سپینو زرو پہ حساب دے
دغہ حکم دے دَ نمر پہ شان عیان
لوئی اختیار دے اے ملگرو! راروان
یہا سامان دَ تجارت لری بشر
قیمت رسی بی نصاب تہ دَ سپین زر
واجب پری قربانی بیہ دی سامان
لوئی اختیار دے اے ملگرو! راروان
گناہونہ ورسرہ دلتہ رژی پری
پہ دی لوئی مرتبہ ہم ملاوی پری
پہ دی کلک دلتہ یقین ساتم ایمان
لوئی اختیار دے اے ملگرو! راروان

زنانه یانارینه چہ وی مالداره
کوی هریرو قریانی چہ وی هو بنیاره
داحمد علی دے حق پوره بیان
لوئی اختردے اے ملکرو! راروان

.....

قربانی پکارده

پہ بنہ کارونو کنبی سیالی پکارده
لوئی اختر راغے قریانی پکارده
قربانی ده د خور نبی ﷺ طریقہ
قربانی ده د هرولی طریقہ
هریرو ولی سره دوستی پکارده
لوئی اختر راغے قریانی پکارده
آغاز شوروی لہہ ہابیل نہ ورورہ!
آغاز شوروی لہہ ہابیل نہ گورہ!
ورلہہ پہ شوق بنہ تیاری پکارده
لوئی اختر راغے قریانی پکارده
د ابراہیم علیہ السلام طریقہ
د هریرو نیک عالم امام طریقہ

د خپل امام تـابـعداري پـكـار دـه
 لوئـي اختر راغـي قـريـبـاني پـكـار دـه
 پـمـتـ دـي پـه دـي كـنـيـ رحـمـتـونـه بـنـه دـيـر
 ثـواب بـدـلـه پـه دـي اجـروـنـه بـنـه دـيـر
 خـه لـر مـحـنـت لـر خـواري پـكـار دـه
 لوئـي اختر راغـي قـريـبـاني پـكـار دـه
 احمـد ه ! بـنـه عـمـل دـمـي ، دا بـنـه كـوـو
 كـه وـي تـقـدـير كـنـيـ ، خـامـخـابـه كـوـو
 پـه بـنـكـلي شـان بـنـه بـنـدگـي پـكـار دـه
 لوئـي اختر راغـي قـريـبـاني پـكـار دـه

.....

قرباني

مـئـيـن دـمـي پـه الـلـه او پـه نـبي ﷺ
 دـنيا كـنـيـ چـي كـوي خـوكـ قـريـبـاني

شـتـه پـه دـي سـره اجـروـنـه
 شـتـه ورسـره بـر كـتـونـه
 شـتـه بـدـلـه ئـي رحـمـتـونـه
 شـتـه بـدـلـه ئـي جـنـتـونـه

دا چہی دلتہہ کنہی ہم خولک کوی

مئین دے پہ اللہ او پہ نبی ﷺ

مہہ پری پرده ئہی ورورہ! دلتہہ

اے دسترگرگوتورہ! دلتہہ

اے دزپرہ تہکورہ! دلتہہ

بیج کپرہ ٹخان لہہ اورہ دلتہہ

ہہہ دہ پہہ دنیہ اعلا نیکی

مئین دے پہ اللہ او پہ نبی ﷺ

حکم د مولا دے دغہہ

حکم ہنہ صفادے دغہہ

حکم ہنہ اعلا دے دغہہ

حق بیان ریشتیادے دغہہ

(وَالنَّحْرُ) دے ایست قرانی

مئین دے پہ اللہ او پہ نبی ﷺ

تہہ کتہہ د نصاب مالک ئہی

تہہ بانہدی واجب دغہہ دہ

زہہ کتہہ د نصاب مالک یم

مہہ بانہدی واجب دغہہ دہ

دا خبیرہ بنسیرہ پورہ قوی

مئین دے پے اللہ او پے نبی ﷺ

داد مرسرسلانوعمل

داد امامانوعمل

دادے دنیکانوعمل

داد عالمانوعمل

دی سرہ تیر لپی بننگی

مئین دے پے اللہ او پے نبی ﷺ

کی پری پے توفیق درب

د نوراو بٹ کلا سبب

نور رنہ ادرخ او شیب

بنہ بنکاره ، صفا مطلب

دا احمد ویننا بنسیرہ قیمتی

مئین دے پے اللہ او پے نبی ﷺ

.....

قربانی پے چا واجب ده؟

شوه میاشت ذوالحجی ، ده راروانه قربانی

مالدار باندي واجب ده مسلمانہ ! قربانی

آغاز او ابتدا ئی لہ ہابیل نہ پہ جہان دہ
خبرہ بنسہ واضحہ لکہ نمر رنہ اعیان دہ
دہ دین او شریعت کتبی لہ پخوانہ قریانی
مالدار بانڈی واجب دہ مسلمانہ ! قریانی
دا لارہ طریقہ دَ ابراہیم علیہ السلام دہ
دا لارہ طریقہ دَ مُرسلا نو دَ امام ﷺ دہ
کوہ دَ اللہ لار کتبی ٹککہ ٹخوانہ ! قریانی
مالدار بانڈی واجب دہ مسلمانہ ! قریانی
دلیل پتہ دَی خبرہ مہی ایت دے دَقران
کوثر سورت کتبی بنسہ بنکارہ راغلی دے اعلان
(وَأَنْحَرُوا) سرہ ثابت لہ قرآنہ قریانی
مالدار بانڈی واجب دہ مسلمانہ ! قریانی
لری چہی ٹوک ووه نیمہ تولی سرہ پہ دَی جہان
کوی بہ پہ دُنیا کتبی قریانی ہغہ انسان
مالدار لہرہ ورورہ ! بنسہ اسانہ قریانی
مالدار بانڈی واجب دہ مسلمانہ ! قریانی
مالک چہی دَ دوه نیم پنہ خوشو سپینو دَ تولو وی
یا دومرہ دَی مالک دَ اضافی رقم پیسو وی

لازم پتہ دے صورت کبھی وی انسانہ ! قربانی
 مالدار باندے واجب دہ مسلمانہ ! قربانی
 کوی مدام ہغہ ، ورتہ توفیق چہ ملاویری
 احمدہ ! چہ پتہ دین پتہ احکاماتو ڄوڳ پوھیری
 انسان لہ بیچ کوی لہ ہر نقصانہ قربانی
 مالدار باندے واجب دہ مسلمانہ ! قربانی

.....

قربانی نہ کوی

مالدار چہ وی او قربانی نہ کوی
 ہغہ دَ دین تابعداری نہ کوی
 پیر بدنصیب دے بد نصیب دے ہغہ
 ہریو شیطان تہ نہ قریب دے ہغہ
 ڄوڳ چہ ددین سرہ یاری نہ کوی
 مالدار چہ وی او قربانی نہ کوی
 رب تری خفہ پتہ ہر مقام دلتہ وی
 رب تری خفہ سحر ماہنام دلتہ وی
 ڄوڳ چہ حق سرہ دوستی نہ کوی
 مالدار چہ وی او قربانی نہ کوی

حکیم دَرَب دے دے دَ (وَالنُّحْرُ) سرہ تل
ٹھان کسرہ دَرَب حکم سرہ دلته مَل
پسہ دین عمل صرف باغی نہہ کوی
مالدار چہی وی اوقریانی نہہ کوی
مونخ لہہ دی نہہ ٹھی دَ عیدگاہ پبہ طرف
رہنہا لہہ دَ یو مُلا پبہ طرف
ٹھوک پیروی چہی دَ نبی ﷺ نہہ کوی
مالدار چہی وی اوقریانی نہہ کوی
دغہہ واجب پبہ ہر مالدارہ سپری
نہہ پاتہی کیسری لہہ ہونہیبارہ سپری
نادان دے کار چہی دَ ولی نہہ کوی
مالدار چہی وی اوقریانی نہہ کوی
احمدہ! حق خبیرہ تالیکلے
دا ستا خبیرہ علم تالیکلے
غافل نادانہہ بندگانہی نہہ کوی
مالدار چہی وی اوقریانی نہہ کوی

.....

.....

بیار انزدي دَ قریانو ورځي دي

اختر دے لوئي، دَ خوشحالو ورځي دي
بیار انزدي دَ قریانو ورځي دي
دَ ابراهيم عليه السلام یادونه
ورسره دي په هر مقام یادونه
دَ یادیدو دَ پخوانو ورځي دي
بیار انزدي دَ قریانو ورځي دي
قریانی دي کنبی هر مالداره کوی
قریانی دي کنبی هر دینداره کوی
دَ خونده نه دکي دَ مزو ورځي دي
بیار انزدي دَ قریانو ورځي دي
چا بهه دَ اوبن وی قریانی نیولے
حکم ئي کلک بنه نورانی نیولے
چیلې، دَ گدې حلالیدو ورځي دي
بیار انزدي دَ قریانو ورځي دي
چا بهه څنډیا، چا بهه وی غوا اخستي
له عیب نه پاکه بهه اعلا اخستي
دَ یو بل نه دَ زاریدو ورځي دي

بيياران زدي د قريبانو ورځي دي
واړه اولوئي په خوشحالو کښي پټ دي
په دعوتونو په مزه کښي پټ دي
دلويو لويو ، د وروورځي دي
بيياران زدي د قريبانو ورځي دي
دوستان به ځي د سيل چکر د پاره
ليدلو لکه حسين منظر د پاره
د يو بل نه د خبريدو ورځي دي
بيياران زدي د قريبانو ورځي دي
غمونو نه ختم شول د هر بشر
فکرونو نه ختم شول د هر بشر
احمده! د ژوند دا يو څو ورځي دي
بيياران زدي د قريبانو ورځي دي

.....

تمت بحمد الله تعالى وعونه

رینا تقبل منا انک انت السميع العليم وتب علينا انک
انت التواب الرحيم وصلى الله تعالى على خير خلقه
محمد وآله واصحابه اجمعين . آمين يارب العالمين

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**